

KiVa-beleid

OBS De Octopus

Behandel een ander zoals je zelf behandeld wilt worden...

Openbare Brede School De Octopus
Schoolpad 6-8
1111 CS Diemen
telefoon 020 – 6904133
www.obs-de-octopus.nl
e-mail: info@obs-de-octopus.nl

Inhoudsopgave

Voorwoord		2
Hoofdstuk 1	Kernwaarden van De Octopus	3
Hoofdstuk 2	Pesten	5
Hoofdstuk 3	Welke schoolregels hanteren wij?	7
Hoofdstuk 4	Stappenplan bij conflict of pestincident	9
Hoofdstuk 5	Protocol grensoverschrijdend gedrag	10
Bijlagen	Bijlage 1: Digitaal pesten (Cyberpesten)	12
	Bijlage 2: Gedragscode ouders, leerkrachten, leerlingen	13
	Bijlage 3: Zo lossen wij ruzies op!	19
	Bijlage 4: KiVa-aanpak	20

Voorwoord

Voor u ligt het KiVa-beleid van Brede School De Octopus (hierna genoemd: De Octopus).

In dit beleidsdocument wordt het volgende toegelicht:

- **Onze kernwaarden, die de basis vormen van de school.**
- **Het verschil tussen pesten en plagen.**
- **Verwachtingen van alle partijen (kinderen, ouders en leerkrachten).**
- **Stappenplan na melding van pesten.**
- **Protocol grensoverschrijdend gedrag.**

Op De Octopus gebruiken we het **KiVa-programma**.

KiVa is een schoolbreed, preventief antipestprogramma. Op De Octopus geven de leerkrachten KiVa-lessen over bepaalde thema's. In totaal zijn er 10 thema's waarbinnen per thema meerdere lessen gegeven kunnen worden. De onderbouw geeft 1 les per thema. De midden- en bovenbouw geeft meerdere lessen per thema.*

Twee keer per jaar (september/oktober en mei) wordt voor de groepen 5 t/m 8 het pesten en de sociaal-emotionele ontwikkeling in de klas in beeld gebracht. De kinderen vullen zelf vragenlijsten in met vragen over pesten, maar ook over hun welbevinden, de mate waarin ze school leuk vinden, hoe zij zelf vinden dat het gaat op school etc. Deze **KiVa-monitor** kan de leerkracht helpen om beter op de groep of individuele leerlingen in te spelen en het pesten beter aan te pakken.

Wanneer er sprake is van een pestincident, dat niet in de groep kan worden opgelost door de leerkracht, schakelt het KiVa-team een **steungroep** in. De steungroep (een select groepje kinderen) probeert de situatie van het gepeste kind te verbeteren. Het stoppen van pesten is de gezamenlijke verantwoordelijkheid van de steungroep. Deze interventie wordt uitgevoerd door de

KiVa-coördinator of iemand van het KiVa-team. De KiVa-coördinator heeft de volgende taken:

- aanspreekpunt voor leerlingen, ouders en leraren in de school
- actieve bijdrage leveren aan een veilig schoolklimaat
- geven van advies op gebied van sociale veiligheid
- coördineren van anti-pestbeleid van de school
- bemiddeling
- overleg KiVa-team

* Naast KiVa gebruikt de onderbouw de methode Schatkist voor lessen over gedrag, groepsvorming en sociaal-emotionele ontwikkeling.

H1 Kernwaarden van De Octopus

“De Octopus, een school die ieder kind omarmt”.

Om goed te kunnen leren vindt het team van De Octopus het belangrijk dat kinderen zich veilig voelen en hun leeromgeving prettig is. Wij noemen dit een goed pedagogisch klimaat. Dit heeft alles te maken met de manier waarop we met elkaar omgaan. Het is belangrijk hierover afspraken te maken. Wij maken duidelijk wat wij van ouders en kinderen verwachten en vice versa.

De Octopus is een school die hoogwaardig onderwijs nastreeft. De kernwaarden die wij binnen onze school hanteren vormen daarbij de basis. Op De Octopus staan de volgende acht waarden (de acht tentakels van de octopus) centraal:

- 1. Samenwerking**
- 2. Respect**
- 3. Duurzaamheid**
- 4. Verantwoordelijkheid**
- 5. Veiligheid**
- 6. Gezondheid**
- 7. Plezier**
- 8. In dialoog**

De belangrijkste kernwaarden binnen dit beleidsdocument zijn:

Samenwerking

Wij geloven dat samenwerking veel oplevert als het gaat om het leren en de ontwikkeling van kinderen. Wij vinden dat door samen te leren, álle kinderen profiteren. Samenwerken doet het team van leerkrachten ook onderling (binnen de school/stichting) én met ouders.

Respect

Respect betekent voor ons dat wij waardering voor de ander hebben en rekening houden met de ander. Wij gaan respectvol met elkaar om. Dat is iets waarop we aanspreekbaar zijn én iets waarop we elkaar aanspreken. Wij zoeken meer de dialoog en minder de discussie. In de klas leren de kinderen middels de KiVa-les hier concreet vorm aan te geven.

Duurzaamheid

Wij vinden dat kinderen moeten leren om duurzame relaties met elkaar aan te gaan. Dit houdt in dat de kinderen naar de lange termijn van de relaties moeten kijken. Hierbij zijn volharding, trouw en doorzettingsvermogen zeer belangrijk. De kinderen leren om niet bij de kleinste ruzie of tegenslag de relatie te beëindigen, maar zich richten op het ontwikkelen van de relatie (duurzaamheid).

Verantwoordelijkheid

We willen dat kinderen zelfstandig zijn en verantwoordelijkheid laten zien voor zichzelf, hun medeleerlingen, de school en hun omgeving. Bij verantwoordelijk zijn hoort dat je oog hebt voor elkaar en dat je respect hebt voor de eigenheid van de ander. Wij vinden het ook belangrijk dat kinderen leren om verantwoordelijkheid te nemen voor hun eigen leerproces, keuzes en gedrag.

Wij stimuleren kinderen om hun eigen problemen op te lossen. Dit is goed voor hun zelfbeeld en zelfvertrouwen.

Veiligheid

Wij vinden het belangrijk dat kinderen zich thuis voelen op De Octopus en zich veilig voelen om zo veel mogelijk te kunnen leren. Wij streven naar een veilige omgeving voor onze leerlingen, hun ouders en de medewerkers in onze scholen. Onze school biedt structuur, orde en rust. De kinderen op De Octopus voelen zich gekend, gezien en gehoord. Op school zijn een vertrouwenspersoon en een ouder- en kindcoach actief.

Veiligheid betekent voor ons ook dat we in een open cultuur met elkaar samenwerken, waarin we zorgvuldig communiceren, op basis van wederzijds respect en vertrouwen. Er geldt een aantal duidelijke leefregels in de school. De leerlingen krijgen persoonlijke aandacht en ontwikkelen zich tot zelfstandige en positief kritisch denkende mensen.

Plezier

Kinderen op De Octopus gaan met plezier naar school. De Octopus heeft een hecht team van medewerkers. Ouders worden zoveel mogelijk bij de school betrokken door koffie-uurtjes, een open-deur beleid, informatie-avonden etc. De betrokkenheid van de leerlingen wordt gestimuleerd door vieringen en sociale activiteiten in de school. We zijn een moderne school met ouderwetse gezelligheid.

In dialoog

De open dialoog is voor De Octopus en alle betrokkenen erg waardevol. Wij willen van kinderen horen wat zij van onze school vinden en of ze zich veilig voelen op onze school. Hiervoor vullen de kinderen twee keer per jaar een digitale KiVa-vragenlijst in. De vragen gaan over welbevinden, sociale veiligheid, pesten en (vriendschaps)relaties in de klas. Met het groepsrapport krijgen de leerkrachten een helder beeld van hoe hun groep in elkaar steekt en kan de leerkracht in dialoog gaan met een kind of met de hele klas.

H2 Pesten

Pesten is het herhaaldelijk en opzettelijk kwetsen van iemand die zich niet goed kan verdedigen. Met herhaaldelijk wordt bedoeld dat het kind steeds het mikpunt van gemene en kwetsende opmerkingen of handelingen is. Opzettelijk betekent dat iemand bewust verdriet is aangedaan. Naast deze kenmerken is er bij pesten sprake van een machtsverschil. Slachtoffers zijn minder sterk dan pesters en kunnen zich dus niet goed verdedigen.

Pesten is onacceptabel en vraagt om een duidelijke en krachtige reactie vanuit de school. Wij vragen ons af hoe dat het beste kan en vooral ook hoe we dat als team het beste kunnen aanpakken. Om pestgedrag te kunnen signaleren moet eerst wel duidelijk zijn wat het verschil tussen plagen en pesten is en welke rollen er onderscheiden worden bij pesten. Deze begrippen worden in dit hoofdstuk afgebakend.

Wat is het verschil tussen plagen en pesten?

In deze paragraaf wordt het verschil tussen plagen en pesten beschreven. Dit verschil is soms erg moeilijk aan te geven. De volgende factoren onderscheiden het plagen en pesten van elkaar:

- Pesten gebeurt met opzet, plagen niet;
- Pesten gebeurt telkens opnieuw tegen dezelfde persoon, plagen gebeurt af en toe en tussen verschillende personen;
- Bij pesten is er sprake van machtsongelijkheid, bij plagen zijn kinderen ongeveer even sterk.
- Bij plagen is het dus niet de bedoeling om iemand bewust te kwetsen. Bij plagen blijft de verstandhouding en het onderlinge respect tussen kinderen behouden.

Welke vormen van pesten zijn er?

Er zijn verschillende vormen van pesten. Hieronder volgt een overzicht:

- Fysiek: slaan, duwen, schoppen
- Materieel: het kapot maken of afpakken van iemands eigendommen
- Verbaal: schelden, steeds opnieuw vervelende opmerkingen maken
- Relationeel: buitensluiten, leugens of geruchten verspreiden
- Digitaal pesten (cyberpesten) is ook een vorm van pesten. Meer informatie hierover vindt u in bijlage 1.

Welke rollen worden er onderscheiden bij pesten?

Uit onderzoek (van Engelen, R. *Grip op de groep. 2007*) blijkt dat elk kind in de klas een rol heeft bij pesten. Het is daarom erg belangrijk om de volgende rollen te onderscheiden:

- Pester: initiatiefnemer van het pesten;
- Assistent: doet actief mee met de pester, maar speelt geen hoofdrol in het pesten;
- Versterker: doet niet direct mee met het pesten, maar geeft de pester positieve feedback door toe te kijken of te lachen om het pesten;
- Slachtoffer: het gepeste kind;
- Verdediger: steunt en komt op voor het slachtoffer;
- Buitenstaander: weet van het pesten af, maar grijpt niet in.

Wat zijn signalen voor een peetsituatie?

Het is niet gemakkelijk om pesten te signaleren. Onderstaande signalen kunnen erop duiden dat een kind pest of gepest wordt, maar dat hoeft niet. Wat belangrijk is, is dat het gaat om een verandering in het gedrag van het kind. Het is voor ouders erg belangrijk kennis te nemen van onderstaande signalen. Veel signalen zijn namelijk met name in de thuissituatie zichtbaar.

Welke signalen kunnen erop wijzen dat een kind gepest wordt?

- Het kind is bang om naar school te gaan of wijkt af van de normale (fiets)route;
- Het kind vraagt steeds of het met de auto naar school gebracht kan worden;
- Het kind wil om onduidelijke redenen thuis blijven;
- Het kind klaagt (vaak) 's ochtends, wanneer hij of zij naar school moet, dat hij of zij ziek is;
- Het kind komt thuis van school met vieze of kapotte kleren of rugzak;
- Het kind raakt steeds spullen kwijt;
- Het kind raakt vaak zakgeld kwijt, vraagt vaak om geld of steelt het (om aan de pester te geven);
- Het kind trekt zich terug, is stil en lijkt zijn of haar zelfvertrouwen kwijt te zijn;
- Het kind is angstig en gespannen;
- Het kind is zijn of haar eetlust kwijt en zegt dat het eten niet smaakt;
- Het kind heeft nachtmerries of huult zichzelf in slaap;
- Het kind heeft onverklaarbare blauwe plekken of verwondingen;
- Het kind is chagrijnig, snel boos of lastig;
- Het kind is vaak alleen en brengt geen vriendjes meer mee naar huis;
- Het kind weigert te vertellen wat er aan de hand is of geeft ongeloofwaardige verklaringen voor zijn of haar gedragsverandering.
- Het kind heeft slechte schoolprestaties.

Welke signalen kunnen erop wijzen dat een kind pest?

- Het kind doet op een overdreven manier stoer;
- Het kind is tegendraads en opstandig;
- Het kind kan zich niet inleven in de gevoelens van een ander;
- Het kind roddelt of verspreid vervelende geruchten;
- Het kind is agressief;
- Het kind heeft slechte schoolprestaties.

H3 Welke schoolregels hanteren wij?

Op onze school willen wij alle kinderen een veilig klimaat bieden. Het is daarom van belang dat iedereen weet welk gedrag wij op onze school graag willen zien. Ons onderwijs kent daarom drie belangrijke pijlers:

1. Kernwaarden en gedragsprotocol
2. Klassenafspraken
3. KiVa-regels

Kernwaarden en gedragsprotocol

In de eerste plaats geldt dat iedereen die betrokken is bij de school (het team van de brede school, ouders en leerlingen) aanspreekbaar is op onze **kernwaarden** (zie hoofdstuk 1).

Om goed gedrag gemakkelijker te maken, geldt een aantal specifieke gedragsregels voor onze kinderen, voor ouders en voor het schoolteam. Deze regels staan beschreven in een **gedragsprotocol** (zie bijlage 2).

Klassenafspraken

Aan het begin van het schooljaar en na de kerstvakantie schenkt iedere leerkracht extra aandacht in de klas aan de gedragsregels en aan de manier waarop we ruzies oplossen. Daarnaast heeft iedere klas een set regels en afspraken die aan het begin van het schooljaar samen met de kinderen zijn opgesteld en door de kinderen zijn ondertekend (**Kiva-contract**). Deze zijn zichtbaar in de klas aanwezig.

KiVa-regels

Tijdens de KiVa-lessen en de preventieve groepsgesprekken worden de **KiVa-regels** aangeleerd, die leiden tot een positief pedagogisch klimaat in de groep.

In groep 1 t/m 4 gelden de volgende KiVa-regels:

1. *We willen samen een groep zijn, want dat is fijn.*
2. *We horen er allemaal bij: ik, hij en ook jij.*
3. *We verschillen allemaal, dat maakt ons speciaal.*
4. *We gaan goed met elkaar om.*
5. *We helpen elkaar.*
6. *We komen voor elkaar op.*
7. *We houden ons aan het KiVa-contract.*
8. *We zeggen tegen pesters: "Stop, hou op, ik wil het echt niet meer!"*

In groep 5 t/m 8 gelden de volgende KiVa-regels:

1. *We doen aardig tegen elkaar en behandelen anderen met respect.*
2. *We maken er samen een fijne groep van.*
3. *We praten met elkaar (en gebruiken daarbij ik-taal).*
4. *We willen dat pesten stopt.*
5. *We willen dat ook verborgen pesten stopt.*
6. *We houden er rekening mee dat pesten heel lang pijn doet.*

7. *We raken een ander alleen aan als die dat wil.*
8. *We helpen gepeste kinderen.*
9. *We lossen pesten als een groep op.*
10. *We houden ons aan het KiVa-contract.*
11. *We zeggen tegen pesters: "Pesten is not-done!"*

Tot slot verwachten wij van alle betrokkenen in de school:

Sociale media zoals Twitter, Facebook, YouTube, WhatsApp en LinkedIn bieden de mogelijkheid om te laten zien dat je trots bent op je school en kunnen een bijdrage leveren aan een positief imago van de school. Van belang is te beseffen dat je met berichten op sociale media (onbewust) de goede naam van de stichting, de school en betrokkenen ook kunt schaden. Om deze reden gaan wij (de school) bewust om met sociale media en verwachten wij dit ook van u.

Essentieel is dat alle gebruikers van sociale media de reguliere fatsoensnormen in acht blijven nemen en de nieuwe mogelijkheden met een positieve instelling benaderen.

H4 Stappenplan bij conflict of pestincident

Het doel van het ingrijpen bij conflicten (vechten, bekvechten etc.) is dit gedrag direct te doen stoppen om ernstige voorvallen te voorkomen. Het volgende stappenplan wordt daarbij door het team gehanteerd:

Stappenplan bij conflicten tussen kinderen

Stap 1	Probeer er eerst zelf uit te komen, of samen (zie bijlage 3).
Stap 2	Als je er zelf niet uitkomt dan leg je het probleem voor aan de eigen leerkracht of de leerkracht die op dat moment aanwezig is.
Stap 3	De leerkracht praat met de desbetreffende kinderen. Hij/zij probeert de ruzie of het conflict op te lossen en maakt eventueel afspraken (KiVa).
Stap 4	Als alles is geprobeerd, maar er is geen veilige groeps sfeer meer, gaat de KiVa-aanpak van start (zie bijlage 4).
Stap 5	Als de stappen niet het gewenste gedrag tot gevolg hebben, treedt het protocol "grensoverschrijdend gedrag" in werking (zie hoofdstuk 5).

Bij pestincidenten is het belangrijk dat de leerling een volwassene in de school in vertrouwen neemt. Dit kan de eigen of een andere leerkracht zijn, de Intern Begeleider, de Directeur, de Ouder- en Kindcoach of de Vertrouwenspersoon. Vervolgens wordt het stappenplan vanaf stap 2 uitgevoerd.

Bij grensoverschrijdend gedrag (brutaliteit richting leerkracht, verstorend gedrag in de klas, vernieling, diefstal etc.) treedt direct stap 5 in werking.

H5 Protocol grensoverschrijdend gedrag

Wanneer een leerling zich niet aan de afgesproken klassen- en schoolregels houdt, treedt het volgende stappenplan in werking:

- **Eerste waarschuwing.** De leerkracht geeft een waarschuwing.
- **Tweede waarschuwing.** De leerkracht geeft een sanctie: Losschuiven van een groepje of naar andere werkplek in het klaslokaal. Daarna volgt een gesprek met de leerkracht.
- **Derde waarschuwing:** Bij de herhaling van ongewenst gedrag vindt er een time-out plaats:

In groep 1-2 gaat het kind even op de “**nadenkstoel**” zitten, waarna een gesprek volgt met je leerkracht.

In groep 3 en 4 krijgt het kind een **passende straf** (bijv. een korte time-out in een andere klas). De overtreding wordt genoteerd in Parnassys (leerlingsdossier).

In groep 5 t/m 8 krijgt het kind een **voorvalrapport**. Dit houdt in dat het kind schriftelijk reflecteert op zijn gedrag en hierover vervolgafspraken maakt met de leerkracht. De leerling krijgt werk mee en wordt naar een andere klas gebracht voor de rest van de ochtend/middag. Bij terugkomst volgt een gesprek met de leerkracht. De leerkracht en ouders tekenen het voorvalrapport voor gezien. De leerkracht registreert het voorval in Parnassys (leerlingdossier).

Oudercommunicatie:

In groep 3 t/m 8 worden ouders via Digiduif of telefonisch op de hoogte gebracht van de overtreding (herhaald ongewenst gedrag bij derde waarschuwing). De leerkracht nodigt de ouders na drie overtredingen uit voor een gesprek. Bij een eerstvolgende (vierde) overtreding volgt een oudergesprek met de leerkracht en de directeur.

In het geval dat een leerling een andere leerling bewust schade toebrengt in de vorm van pijn en/of letsel, krijgt de leerling meteen een voorvalrapport en een ‘interne schorsing’ van één dag. Bij een herhaling van fysiek geweld volgt een (externe) schorsing.

Wanneer wordt een leerling geschorst?

Indien bovenstaand stappenplan niet tot gewenst gedrag bij een leerling leidt, waardoor een leerling binnen tien weken drie voorvalrapporten heeft gekregen, voert de groepsleerkracht een gesprek met de ouders van de leerling. De groepsleerkracht kan aan de directeur of intern begeleider vragen bij het gesprek te zitten. Een verslag van dit gesprek wordt gearchiveerd in Parnassys. Het doel van het gesprek is om samen te werken met de ouders om het probleemgedrag van de leerling bij te sturen. Er worden met de ouders vervolgafspraken gemaakt om het effect van het handelen te evalueren.

Een leerling heeft de mogelijkheid tot drie overtredingen binnen tien schoolweken vanaf de eerste overtreding. Na elke tien schoolweken is de lei schoon.

Hebben de afspraken geen positief effect en krijgt de leerling het vierde voorvalrapport binnen de tien schoolweken, dan volgt een gesprek met ouders, leerling en directie. De leerling wordt een dag of twee dagen in een andere groep geplaatst; een zg. **interne schorsing**. Tevens krijgt de leerling een

formele waarschuwing voor een externe schorsing bij een volgende overtreding. Er wordt een permanente aantekening gemaakt. De periode wordt met nog tien schoolweken verlengd.

Vanaf het vijfde voorvalrapport (binnen de periode van twintig weken in totaal) wordt door de directie overgegaan tot een formele **externe schorsing**. De school hanteert het volgende stappenplan:

- De directeur gaat over tot schorsing.
- De directeur stuurt een brief aan ouders waarin genomen maatregel en de aanleiding worden toegelicht. De lengte van de schorsing is meestal twee dagen. De brief wordt tevens verstuurd naar het bestuur en de leerplichtambtenaar.
- Voordat de leerling terug komt in de klas moet een gesprek plaatsvinden met leerling en ouders waarbij oplossingsmogelijkheden worden verkend en waarbij het vervolgtraject duidelijk is voor allen. De afspraken over de samenwerking tussen school en ouders worden besproken en vastgelegd. De leerling geeft aan hoe hij/zij het gedrag zal veranderen. Een verslag van dit gesprek wordt door de ouders ondertekend en in het dossier opgenomen. Dit is een voorwaarde voor terugkeer in de klas.

Wanneer moet een leerling van school?

Bij het zich meermalen voordoen van een ernstig incident, dat ingrijpende gevolgen heeft voor de veiligheid en/of de onderwijskundige voortgang van de school (met name medeleerlingen en de leerkracht), kan worden overgegaan tot verwijdering. Dit is tevens het geval indien een leerling na een externe schorsing niet in staat lijkt het gewenste gedrag te laten zien. Dit is een beslissing van het bevoegd gezag (het bestuur) na het horen van directie en leerkrachten.

De verwijdering kan pas worden geëffectueerd nadat een andere reguliere basisschool of een andere school voor speciaal onderwijs is gevonden om de leerling op te nemen. De Adviseur Passend Onderwijs en het Samenwerkingsverband Amsterdam Diemen volgen de verwijzprocedure en ondersteunen hiermee de school en het desbetreffende gezin.

Bijlagen

Bijlage 1

Digitaal pesten (Cyberpesten)

Cyberpesten (of digitaal pesten) is het pesten of misbruiken via het internet en via mobiele telefoon. Cyberpesten kan nog veel harder zijn dan pesten in het gewone, dagelijkse leven. Dit komt doordat de daders gemakkelijk anoniem kunnen blijven en de reikwijdte van het internet veel groter is. Tegelijkertijd komen kinderen er op steeds jongere leeftijd mee in aanraking.

Hoe wordt er gepest?

- pest-mail (schelden, beschuldigen, roddelen, beledigen).
- stalking: het stelselmatig lastig vallen van iemand door het blijven sturen van hate-mail of het dreigen met geweld in chatrooms.
- het tegenkomen van ongewenst materiaal zoals: porno en kinderporno, gewelddadig materiaal etc.
- ongewenst contact met vreemden
- webcam-seks: beelden die ontvangen worden kunnen opgeslagen worden en te zijner tijd misbruikt worden
- hacken: gegevens stelen of instellingen aanpassen. Ook het uit naam van een ander versturen van pest-mail.

Het stappenplan na een melding van cyberpesten vindt u hieronder:

- 1.** Bewaar de berichten. Probeer de berichten waarin het pestgedrag voorkomt te bewaren. Vertel leerlingen hoe ze dat kunnen doen (afdrukken, selecteren en kopiëren, MSN-gesprekken opslaan).
- 2.** Blokkeren van de afzender. Leg de leerling zo nodig uit hoe hij/zij de pestmail kan blokkeren.
- 3.** Probeer de dader op te sporen. Soms is de dader te achterhalen door uit te zoeken van welke computer op school het bericht is verzonden. Neem contact op met de ICT-coördinator of de systeembeheerder. Het is mogelijk om van het IP adres van de e-mail af te leiden van welke computer het bericht is verzonden. Ook is er van alles mogelijk via de helpdesk.
- 4.** Neem contact op met de ouders van de gepeste leerling. Geef de ouders voorlichting over welke maatregelen zij thuis kunnen nemen.
- 5.** Verwijs de ouders zo nodig door. Er zijn twee telefoonnummers die ouders kunnen bellen met vragen, namelijk:
 - 0800-5010: de onderwijstelefoon
 - 0900-1113111: de vertrouwensinspectie
- 6.** Adviseer aangifte. In het geval dat een leerling stelselmatig wordt belaagd is er sprake van stalking en dan kunnen de ouders aangifte doen. Ook wanneer het slachtoffer lichamelijk letsel of materiële schade is toegebracht, kan de politie worden ingeschakeld. Zo nodig kun je verwijzen naar Bureau Slachtofferhulp

Bijlage 2

Gedragprotocol voor ouders/verzorgers*

Een school kan niet zonder afspraken. Leerlingen, ouders en personeel zijn gebaat bij een goede samenwerking. Daarvoor zijn duidelijke regels nodig. Daarom hebben wij een gedragscode opgesteld voor leerlingen, ouders en personeelsleden. Het naleven van de afspraken zal leiden tot een veilig, werkbaar en prettig schoolklimaat voor iedereen.

* De school hanteert het Protocol Anti-Agressie. Deze is in te zien op school.

Algemeen

- Ouders onderschrijven de uitgangspunten en werkwijze van de school, zoals beschreven in de Schoolgids.
- Ouders worden geacht op de hoogte te zijn van de regels die voor de leerlingen gelden. Wij verwachten van de ouders dat zij de schoolregels onderschrijven en dat zij meewerken aan de naleving van deze regels.
- Ouders houden zich aan de Leerplichtwet. Verlof wordt tijdig bij de directie aangevraagd. Deze geeft slechts toestemming voor extra verlof, als hier een wettelijke grond voor is.
- Ouders lezen de informatie die de school verstrekt en vragen zo nodig om toelichting.
- Ouders geven wijzigingen in de gegevens zoals vermeld bij inschrijving, direct aan de school door bij de administratie.
- Ouders zien erop toe dat de leerling op tijd op school aanwezig is of melden hem/haar voor 8.15 uur af.

Omgang

- Ouders en personeelsleden hebben een voorbeeldfunctie voor de leerlingen; zij gaan volgens algemeen geldende omgangsvormen en respectvol met elkaar en met de leerlingen om.
- Ouders werken mee aan een sociaal veilige school. Dit betekent onder meer dat men niet zomaar op hoge poten de school c.q. klas binnenloopt als er iets aan de hand is, maar dat er met de leerkracht een afspraak wordt gemaakt (na schooltijd) om eventuele problemen te bespreken.
- Kritiek, klachten of opmerkingen worden door de ouders op de eerste plaats met de direct betrokkenen (of zo nodig met de directie van de school) besproken, waarbij er door de ouders op wordt gelet dat dit **niet** in aanwezigheid van leerlingen gebeurt en bij voorkeur niet per e-mail.
- Gebruik van bedreigingen en (verbaal) geweld wordt niet getolereerd. De directie behoudt zich het recht voor om indien de ernst van een incident dit rechtvaardigt, hiervan aangifte te doen bij de politie.

Zorg voor de leerlingen

- De ouders informeren de leerkracht zo spoedig mogelijk als er belangrijke veranderingen zijn in de thuissituatie.
- De school/leerkracht informeert op haar beurt de ouders, wanneer er sprake is van belangrijke wijzigingen of geconstateerde gedragsveranderingen bij de desbetreffende leerling.
- De ouders tonen belangstelling voor de ontwikkeling/vorderingen van de leerling, o.a. door op de informatie-avond en ouderavonden te komen.
- De ouders stemmen erin toe dat hun kind in het kader van de leerlingenzorg wordt besproken, ook indien hierbij externe deskundigen aanwezig zijn.

- De ouders verlenen toestemming voor het (door de school, intern) laten afnemen van testen en toetsen die nodig zijn voor een juiste diagnose en de school informeert de ouders vooraf hierover.
- Voor het afnemen van testen en/of toetsen door externe instanties zal de school de ouders altijd vooraf toestemming vragen.

Verstrekken van Informatie

- Ouders mogen, met verwijzing naar artikel 40 en 41 van de Wet Persoonsgegevens, geen persoonlijke gegevens van personeel van OBS de Octopus gebruiken in een persoonlijke website of weblog.
- Ouders mogen met verwijzing naar bovengenoemde artikelen geen persoonlijke gegevens gebruiken van personeel van OBS de Octopus teneinde reclamematerialen te verspreiden.
- Voor beide situaties geldt dat er alleen gebruik gemaakt kan worden van persoonsgegevens van OBS de Octopus, mits betreffende personeelsleden daar schriftelijk toestemming voor hebben gegeven.

Anti-agressie

Ouders dienen zich volgens de algemeen geldende maatschappelijke normen en waarden te gedragen.

Het is dan ook niet toegestaan voor ouders om:

- Met een hond het schoolgebouw te betreden.
- Te roken, drugs of alcohol te gebruiken in het schoolgebouw.
- Onder invloed van drugs of alcohol het schoolgebouw te betreden.
- Zonder reden zich te begeven naar een ander gedeelte binnen het gebouw.
- In het schoolgebouw te verblijven zonder doel/ zonder aanleiding daartoe.
- Te schelden, discriminerende taal te gebruiken of met grote stemverheffing te spreken.
- Bedreigingen te uiten naar kinderen, medewerkers, partners of familieleden.
- Met voorwerpen (dreigen) te gooien of vernielingen aan te richten.
- Handtastelijk te worden.
- Andere ouders lastig te vallen.
- Het schoolgebouw te betreden met slag-, steek- of vuurwapens of andere voorwerpen die als zodanig kunnen dienen.

Gedragprotocol voor leerlingen

De leerlingen van OBS de Octopus maken niet alleen deel uit van de groep waarin ze dagelijks zitten, maar van de hele schoolgemeenschap. We verwachten van hen dat ze een positieve bijdrage leveren aan het groepsgebeuren door zich altijd af te vragen wat hun eigen rol hierin is of kan zijn en hulp te vragen aan volwassenen als er problemen zijn waar ze niet uitkomen.

Algemeen

- Je respecteert de privacy van anderen
- Je bent op tijd op school
- Je gaat voordat je naar school gaat naar de WC, zodat je het eerste half uur in de klas goed kan werken.
- Tijdens de instructie blijf je in de klas.
- Je meldt aan de leerkracht als je de klas uitgaat (bijvoorbeeld naar de WC).
- De school start om 8.30 uur. Je moet dan in je lokaal zijn. Tien minuten voor de les mag je de school in. Je gaat meteen naar je lokaal. In de klas begin je met het werk dat klaar ligt of ga je kort iets voor jezelf doen.
- In de school ben je stil of overleg je op een zachte toon. We houden rekening met elkaar en lopen als groep netjes in een rij.
- Groepen die de school inkomen gaan eerst.
- We houden samen de school netjes.
- Je moet je altijd aan de stopregel houden. Als een ander zegt dat je op moet houden doe je dat direct.
- Je mag alleen met toestemming aan de eigendommen van een ander komen.
- Je bent beleefd.
- Iedere juf of meester mag jou aanspreken op jouw gedrag.
- In de school dragen we gewoon schoeisel. In de winter gaan sneeuwschoenen en laarzen uit bij de ingang van de klas.
- In de school dragen we geen petten of hoodies.
- Als leerlingen frequent ongewenst gedrag vertonen, voert de leerkracht daarover een gesprek met ouders om dit gedrag te verder te voorkomen. Als het gedrag blijft treedt het protocol grensoverschrijdend gedrag in werking (bijlage 5).

Tijdens buitenspel

- Tijdens het buitenspelen blijf je buiten. Als je naar binnen moet, vraag je de juf of meester of je naar binnen mag. Je meldt je weer bij de juf als je weer buiten komt.
- De leerkracht met het KIVA-hesje is aanspreekpunt als je iets wil vragen of als er iets gebeurt.
- Buiten spelen we samen. We houden onze spullen netjes en maken niets kapot. Schoppen, slaan, botsen en pesten is geen spel. Dat doen we dus niet.
- Aandacht hebben voor kinderen die buiten de groep vallen.
- Met elk kind in hun groep kunnen spelen en werken.
- Niet ongevraagd aan de spullen van anderen komen en netjes met de spullen van anderen omgaan.
- Open en eerlijk tegen elkaar zijn.
- Rekening met elkaar houden.
- Problemen oplossen door met elkaar te praten.
- Elkaar helpen als dat nodig is.
- Stoppen met gedrag als een ander kind aangeeft dat het hier niet van gediend is.
- Niet vechten met elkaar.

- Het verschil kennen tussen plagen en pesten.
- Niet pesten en het altijd aan de leerkracht vertellen als een kind wel wordt gepest door anderen.
- Geen vernederende of kwetsende opmerkingen maken over uiterlijk of gedrag van anderen.
- Geen seksueel getinte, racistische of discriminerende opmerkingen maken over anderen.
- Andere kinderen niet uitschelden, bedreigen of intimideren.
- Weten dat ze met al hun problemen in de omgang met elkaar terecht kunnen bij de leerkracht, de vertrouwenspersonen en de schoolleiding.
- Op een respectvolle wijze omgaan met hun leerkracht, andere leerkrachten*, de schoolleiding en ouders van medeleerlingen.
- Zich houden aan de gedragsregels en anderen erop wijzen als ze zich hier niet aan houden.
- Zich netjes kleden in de school. Geen petjes in de klas. Hoofddoekjes mogen worden gedragen, maar moeten af tijdens de gymles als ze een gevaar opleveren. Sieraden mogen niet tijdens gymles worden gedragen.

Gedragprotocol voor leerkrachten

Hieronder verstaan we ook onderwijsondersteunend personeel, begeleiders bij de voor- en naschoolse activiteiten, hulpouders en medewerkers van onderwijsbegeleidingsinstellingen.

Gedrag naar ouders

Een medewerker mag nooit zelf de veroorzaker zijn van agressief en/of gewelddadig gedrag. Het doel is juist om agressief en gewelddadig gedrag te voorkomen. Dit kan door het opvolgen van een aantal simpele regels bij contacten met ouders:

- Wees altijd vriendelijk en beleefd.
- Wees servicegericht: beantwoord vragen van ouders zo goed mogelijk en los eventuele problemen zo snel mogelijk op.
- Luister naar de ouder, toon begrip en interesse en probeer te achterhalen wat de ouder wenst, waar hij/zij daadwerkelijk behoefte aan heeft.
- Doe geen beloften aan de ouder die je niet waar kunt maken.
- Bied bezoekers c.q. ouders hulp, indien je constateert dat ze niet begrijpen waar ze moeten zijn.
- Ga niet in groepjes in het zicht van de ouder een gesprek voeren.
- Voer geen luidruchtige gesprekken met andere collega's in het bijzijn van ouders, maar geef zelf het correcte voorbeeld.
- Laat een ouder eerst stoom afblazen.
- Geef je grenzen aan.

Gedrag naar leerlingen

De leerkrachten van OBS de Octopus zijn in eerste instantie verantwoordelijk voor het gedrag van de leerlingen in hun eigen groep, maar hebben ook een corrigerende rol in het gedrag van andere leerlingen in de school. We verwachten van hen dat ze vanuit hun professie een positieve bijdrage leveren aan het sociale klimaat van de school. Dit betekent dat ze:

- Alle leerlingen, ouders en collega's gelijkwaardig en met respect behandelen.
- Geen gebruik maken van racistische, discriminerende of seksueel getinte taal of beelden.
- Alleen functioneel lichamelijk contact met leerlingen hebben. Hieronder verstaan we het uit elkaar halen van vechtende leerlingen en het vasthouden van driftige leerlingen als de veiligheid in gevaar komt. Ook het troosten van kinderen, waarbij kinderen op schoot worden genomen (uitsluitend in de groepen 1 t/m 4) of als de leerkracht een arm om kinderen heen slaat, valt hieronder. Dit gebeurt niet als het kind aangeeft dit niet te willen en altijd in het bijzijn van anderen. Alleen in de groepen 1 en 2 worden kinderen geholpen bij het aan- en uitkleden of bij toiletgebruik. Kinderen worden niet gekust door de leerkracht. Noodzakelijke EHBO-handelingen worden uitgevoerd in het bijzijn van anderen. Vanaf groep 3 maken de kinderen gebruik van gescheiden kleedkamers voor jongens en meisjes. Een leerling kan tegen zijn wil bij de arm gepakt worden als het agressief gedrag vertoont en het voor de veiligheid van andere kinderen nodig is.
- Tijdens een gesprek met een leerling na schooltijd de deur altijd open laten.
- Een positief pedagogisch klimaat in hun groep creëren waarin ze doelgericht actie ondernemen als kinderen buitengesloten worden of gepest.
- Ouders tijdig informeren en erbij betrekken wanneer hun kind zich niet aan de regels houdt.
- Waken over de privacy. Informatie over leerlingen wordt bewaard in een afgesloten dossierkast, die alleen toegankelijk is voor de leerkrachten en de schoolleiding.
- Zich houden aan bepaalde kledingvoorschriften.
- Niet roken in de school of op het schoolplein en geen telefoongesprekken voeren in de klas.
- Zich houden aan de gedragsregels en anderen erop wijzen als ze zich hier niet aan houden.

- Primair verantwoordelijk is voor de groep en kan deze verantwoordelijkheid tijdelijk overdragen aan een andere leerkracht.
- Ouders onmiddellijk op de hoogte stellen als een leerling de school verlaat zonder toestemming. De ouders worden verzocht hun kind terug naar school te brengen.
- Leerkrachten sturen zo weinig mogelijk leerlingen naar andere klassen voor een “boodschap”.
- Op het schoolplein actief toezicht houden op de interactie tussen leerlingen.

Gym:

- De groepsleerkracht houdt toezicht bij het omkleden van de leerlingen. Het daadwerkelijke toezicht houden is bij jonge kinderen meer gewenst dan bij oudere leerlingen. Bij jonge leerlingen dient de leerkracht attent te zijn op het juist aan- en uitkleden. Oudere leerlingen hebben recht op privacy.
- Als aan de veiligheid van de kinderen wordt getwijfeld mag de leerkracht de kleedkamer na kloppen binnengaan.

De schoolleiding

De schoolleiding van OBS de Octopus is verantwoordelijk voor de vaststelling en de uitvoering van de gedragscode in de school. Dit betekent dat ze:

- Er zorg voor draagt dat elke nieuwe ouder of medewerker van de Octopus vooraf een exemplaar ontvangt van de gedragscode en zich realiseert dat iedereen zich hieraan moet houden binnen de school.
- Iedereen kan aanspreken op het niet navolgen van deze gedragscode.
- Binnen de wettelijk kaders sancties kan opleggen bij het niet nakomen van de gedragsregels.
- Zich houdt aan de genoemde regels voor leerkrachten, voor zover die van toepassing zijn binnen het uitvoeren van haar functie.
- Zich houdt aan deze gedragscode en anderen erop wijst als ze zich hier niet aan houden.
- Zorgt voor een tweejaarlijkse evaluatie en eventuele bijstelling van de gedragscode.

Zo lossen wij onze ruzies op:

Zeg de ander dat je het niet leuk vindt en dat je wilt dat het ophoudt:
STOP!

Maak een afspraak met elkaar

Trek je er niets van aan (negeren en/of rustig weglopen)

Vraag hulp aan je vrienden

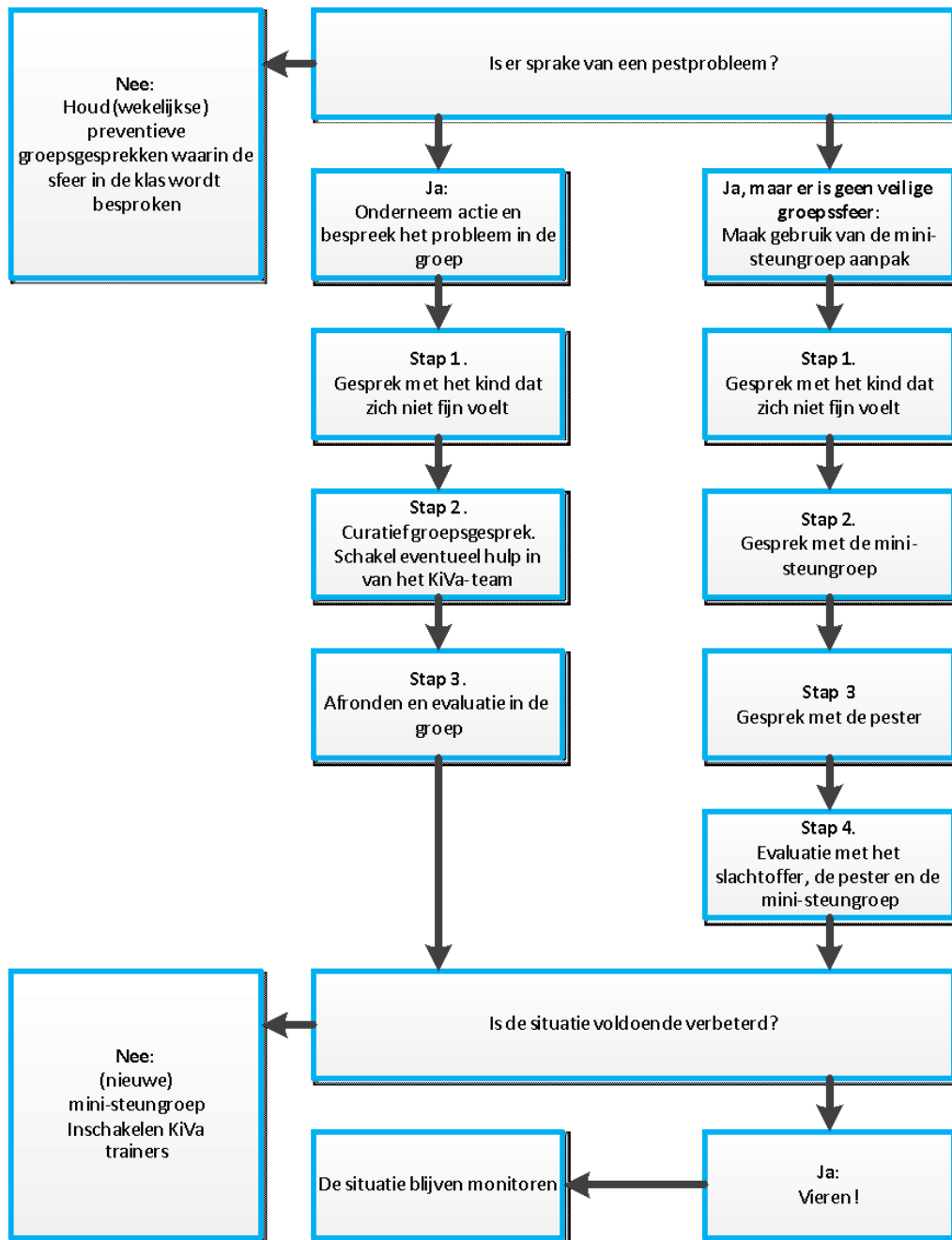

Vraag hulp aan een volwassene

Bijlage 4

De Kiva-aanpak

Curatieve aanpak onderbouw:

Curatieve aanpak bovenbouw:

